

Rundskriv fra Politidirektoratet

2007/003

Til Politimestrene

Sjef for særorgan

Dato 06. mars 2007

Saksnr. 2006/01680-8 332

Saksbehandler Berit Bjørnsen

FORMIDLING AV INFORMASJON TIL PÅRØRENDE VED BRÅ DØD, ULYKKER, KATASTROFER OG KRIMINELLE HANDLINGER

Få opplevelser i livet medfører større påkjenninger enn å motta en uventet beskjed om at en av de nærmeste er skadet, død, eller savnet. Den som mottar et dødsbudskap er i en sårbar situasjon, og det er viktig at den som bringer dødsbudskapet opptrer med verdighet og respekt og viser medmenneskelighet, samtidig som man er profesjonell i forhold til en eventuell oppfølging av saken.

Ansvar for varsling av pårørende til omkommet eller savnet person tilligger politiet

Etter politiinstruksen § 10-6 og § 12-2 har politiet ansvar for varsling av pårørende ved funn av lik, og når noen er savnet, skadet eller omkommet når dette skyldes eller kan antas å skyldes ulykke, kriminelle handlinger eller andre alvorlige hendelser. Politiet kan overlate formidlingen av dødsbudskapet til andre som f.eks. prester eller helsepersonell. I tillegg henvises det til Riksadvokatens rundskriv nr 5/2004 "Saknet meldinger -etterforskning" og Justisdepartementets rundskriv G-152/92 "Blanketter for identifisering av ofre ved større ulykker."

I tilknytning til politiets varslingsansvar legges følgende forutsetninger til grunn:

1. Som hovedregel varsler uskadde, evakuerte personer sine pårørende selv. Eventuelt kan politi, helsepersonell, reiseoperatør/transportelskap, bedrift eller annen relevant etat bistå.
2. Sykehuset (helseforetaket) har ansvar for varsling av pårørende til personer som er skadet og er innlagt på sykehus. Dette gjelder også dersom skadede dør i ambulanse under transport til sykehuset, eller etter ankomst til sykehuset.
3. Etter anmodning fra sykehuset kan politiet, prest tilknyttet sykehuset, bedrift, etat eller reiseoperatør varsle pårørende. Sykehuset forutsettes å journalføre slik varsling, evt. hvem som på sykehusets vegne utfører varslingen, jfr. kravene til informasjon og dokumentasjon i pasientrettighetsloven og helsepersonelloven.
4. Dersom andre enn politiet har foretatt varsling av pårørende, skal politiet sørge for å få opplyst hvem av de pårørende som er varslet, når de ble varslet og hvem som varslet dem. I tillegg kan det være hensiktsmessig å innhente informasjon om den pårørendes tilknytning til savnede/avdøde, som for eksempel slektskap, partnerskap mv.

5. Ansvar for registrering av savnede eller omkomne tillegges ulykkesstedets politimyndighet. Dersom pårørende bor i annet politidistrikt, formidles opplysninger om den/de forulykkede til aktuelt politidistrikt. Dette politidistriktet har deretter ansvar for den videre formidlingen av dødsbudskapet. Formidlingen kan skje ved lokal prest eller ved den som politiet mener er best skikket i det enkelte tilfellet.
6. Varsling til pårørende i utlandet sendes via KRIPOS. KRIPOS vil sørge for å varsle vedkommendes lands diplomatiske forbindelse i Norge. Unntaket er de nordiske land. Her kan kontakten gå direkte til det enkelte politidistrikt i henhold til Nordisk politisamarbeidsavtale av 01.01.2003, jfr. kapittel 9 pkt. 21. Det vises også til Politidirektoratets rundskriv 2006/007 "Retningslinjer for søk etter personer som antas å være omkommet."
7. Varsling fra utlandet til pårørende i Norge sendes via KRIPOS, som kontakter lokalt politidistrikt for videreformidling.
8. Asylsøkere/andre personer med behov for beskyttelse
Når pårørende til asylsøkere bor i utlandet, vurderer lokalt politi sammen med KRIPOS beste varslingsmåte. Varsling bør skje gjennom norsk utenriksstasjon i vedkommendes hjemland. Utlendingsdirektoratet anbefaler ikke å varsle vedkommendes ambassade direkte. I de sakene der personer med innvilget asyl eller annen beskyttelse dør, bør varsling som hovedregel gå gjennom norsk utenriksstasjon i hjemlandet. Dersom beskyttelsesbehovet ikke lenger er tilstede, eller det er lenge siden vedkommende fikk innvilget lovlig opphold kan annen varsling vurderes.
9. Militært personell
Pårørende som tjenestegjør i militær avdeling, varsles gjennom avdelingens sjef som utfører umiddelbar varsling ved hjelp av feltprest eller annen egnet person. Tilhører den døde eller savnede en militær avdeling, skal varsling skje i henhold til dette rundskriv.
10. Det er viktig med rask iverksetting av all varsling.

Fremgangsmåte ved samarbeid mellom prest, politi og Redningsentralene

Det er utarbeidet et eget skjema (GP 5025) som skal benyttes for å kvalitetssikre informasjon mellom involverte aktører og den som overbringer savnet melding eller dødsbudskap.

Ved sterkt tidspress kan det oppstå behov for å utveksle opplysninger pr. telefon eller på annen måte. I slike tilfeller bør både sender og mottaker benytte skjema GP 5025 for kvalitetssikring av informasjonen. I slike tilfeller skal utfylt skjema oversendes politiet når dødsbudskap eller underretning om savnet person er meddelt. Politiet skal sørge for at tilsendt skjema inngår som eget dokument i saken.

Vedlagt rundskrivet følger godkjent skjema. Skjemaet finnes elektronisk på [politiets intranett](#) under Administrasjon. Velg deretter skjemaer, og søk opp skjemaet under GP5025.

Hovedredningsentralen (HRS)

Prest tilknyttet HRS er rådgiver ved hovedredningsentralene. Hovedoppgaven til presten er å være bindeledd mellom HRS, Den norske kirke og andre tros- og livssynsamfunn.

Prest tilknyttet HRS kan inngå i en gruppe sammen med polititjenestemenn for å få en god og korrekt varsling til pårørende.

Presten må på et tidlig tidspunkt få oversikt over hvor den/de savnede eller døde kommer fra, slik at han/hun kan forhåndsvarsle lokale prester og/eller andre tros- og livssynsamfunn om den meldingen som vil komme fra politiet.

Stiftskapellanen ved Stavanger bispedømmekontor er oppnevnt som rådgiver for Hovedsentralen Sør-Norge, Stavanger. Stiftskapellanen ved Sør-Hålogaland bispedømmekontor er oppnevnt som rådgiver for Hovedredningsentralen i Nord-Norge, Bodø.

Rådgiverne med stedfortredere er oppnevnt av de respektive biskoper.

Lokale redningsentraler (LRS)

Prest tilknyttet LRS er rådgiver for de lokale redningsentralene og leder av de kirkelige tjenester i en katastrofesituasjon. Politiet kan kalle inn presten etter behov. Prester som er tilknyttet LRS har bla som oppgave å støtte operasjonsleder eller politimesterens stab. Prest tilknyttet LRS vil på et tidlig tidspunkt kunne informere menighetsprester og andre tros- og livssynsamfunn om dødsbudskap som vil komme fra politiet.

Den norske kirke og andre tros- og livssynsamfunn lokalt skal til enhver tid ha levert oppdaterte lister over kontaktpersoner til aktuelt politidistrikt. Fylkesmannen har oversikt over alle registrerte og støtteberettigede tros- og livssynsamfunn.

Samarbeid med helsetjenesten

Samarbeid mellom politi, helsetjeneste og aktuelle formidlere av dødsbudskap skal utvikles hva angår psykososiale tjenester, herunder kriseintervensjon. Ansvaret for å initiere samarbeidet tilligger politiet.

Rutiner for varsling om døde/savnede i den utøvende helsetjeneste (i kommuner og helseforetak/sykehus) bør ta utgangspunkt i at varsling bør skje så hurtig som mulig.

Planansvar

Politimesteren er ansvarlig for å utarbeide lokalt tilpassede rutiner for samarbeidet mellom politiet og ulike ledd i helsetjenesten, kirken og andre aktuelle tros- og livssynsamfunn.

Dette rundskrivet erstatter Justisdepartementets rundskriv G-50/90 "Formidling av dødsbudskap ved ulykker, katastrofer og kriminelle handlinger" 28.2.1990."

Ingelin Killengreen